

## สารบัญ

|                                                                 | หน้า |
|-----------------------------------------------------------------|------|
| บทคัดย่อภาษาไทย.....                                            | ๗    |
| บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....                                         | ๘    |
| กิตติกรรมประกาศ.....                                            | ๙    |
| สารบัญ.....                                                     | ๗    |
| สารบัญภาพ.....                                                  | ๙    |
| บทที่                                                           |      |
| ๑ บทนำ.....                                                     | ๑    |
| ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....                             | ๑    |
| วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....                                    | ๑๐   |
| ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....                          | ๑๑   |
| ขอบเขตของการวิจัย.....                                          | ๑๑   |
| ข้อตกลงเบื้องต้น.....                                           | ๑๒   |
| นิยามศัพท์เฉพาะ.....                                            | ๑๓   |
| ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....                           | ๑๕   |
| สถานะภาพความรู้เกี่ยวกับพระพุทธรูป ประวัติการสร้าง คติความเชื่อ |      |
| และแนวคิดต่างๆ ที่เกี่ยวกับพระพุทธรูป.....                      | ๑๖   |
| แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา.....                     | ๔๗   |
| งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....                                      | ๖๐   |

## สารบัญ(ต่อ)

| บทที่                                                                                             | หน้า |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| ๓ วิธีดำเนินการวิจัย.....                                                                         | ๖๖   |
| รูปแบบการวิจัย.....                                                                               | ๖๖   |
| การศึกษาภาคเอกสาร ทบทวนวรรณกรรม แนวคิด และทฤษฎี.....                                              | ๖๗   |
| การศึกษาประวัติความเป็นมา คติความเชื่อ และประเพณีการสร้าง<br>พระพุทธรูปเกสรดอกไม้นิในล้านนา.....  | ๖๘   |
| การศึกษาแนวคิด รูปแบบทางศิลปกรรม และกรรมวิธีการสร้าง<br>พระพุทธรูป เกสรดอกไม้นิในล้านนา.....      | ๖๙   |
| การสร้างสรรค์พระพุทธรูปนิมาเกสรดอกไม้นิร่วมสมัย.....                                              | ๗๓   |
| ๔ ภูมิปัญญาการสร้างพระพุทธรูปเกสรดอกไม้นิในล้านนา.....                                            | ๗๕   |
| ตอนที่ ๑ ประวัติความเป็นมา คติความเชื่อ และประเพณีการสร้าง<br>พระพุทธรูปเกสรดอกไม้นิในล้านนา..... | ๗๖   |
| ตอนที่ ๒ แนวคิด รูปแบบทางศิลปกรรมและกรรมวิธีการสร้าง<br>พระพุทธรูปเกสรดอกไม้นิในล้านนา.....       | ๑๕๗  |
| ๕ การสร้างสรรค์พระพุทธรูปนิมาร่วมสมัย.....                                                        | ๒๑๙  |
| ตอนที่ ๑ ที่มาของแนวความคิดและแรงบันดาลใจ.....                                                    | ๒๑๙  |
| ตอนที่ ๒ แนวความคิด.....                                                                          | ๒๓๑  |
| ตอนที่ ๓ กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน.....                                                            | ๒๓๑  |
| ตอนที่ ๔ การวิเคราะห์ผลงาน.....                                                                   | ๒๙๙  |
| ตอนที่ ๕ สรุปผลการสร้างสรรค์.....                                                                 | ๓๑๐  |

สารบัญ(ต่อ)

| บทที่                               | หน้า |
|-------------------------------------|------|
| ๖ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... | ๓๑๓  |
| สรุปผลการวิจัย.....                 | ๓๑๔  |
| อภิปรายผล.....                      | ๓๑๕  |
| ข้อเสนอแนะ.....                     | ๓๓๔  |
| บรรณานุกรม.....                     | ๓๓๖  |
| ประวัติผู้วิจัย.....                | ๓๔๕  |
| ภาคผนวก.....                        | ๓๔๖  |

## สารบัญภาพ

| ภาพที่                                                                   | หน้า |
|--------------------------------------------------------------------------|------|
| ๑.๑ พระพุทธรูปเกสรดอกไม้มือเครื่องรัก สูง ๘๑ เซนติเมตร ศตวรรษที่ ๑๕..... | ๘    |
| ๔.๑ พุทธประวัติ ตอน พระโพธิสัตว์จุติจากสวรรค์ชั้นดุสิต.....              | ๗๘   |
| ๔.๒ พุทธประวัติ ตอน ประสูติ.....                                         | ๘๐   |
| ๔.๓ พุทธประวัติ ตอน พระพุทธเจ้าทรงพิจารณาอภัยของเวไนยสัตว์.....          | ๘๒   |
| ๔.๔ พุทธประวัติ ตอน ปรีชาญาณ.....                                        | ๘๕   |
| ๔.๕ ภาพมงคล ๑๐๘ ประการ บนรอยพระพุทธรูปไม้ศิลปะล้านนา.....                | ๘๘   |
| ๔.๖ ภาพดอกไม้มงคลกับพระพุทธรูป ๕ พระองค์.....                            | ๙๖   |
| ๔.๗ พระพุทธรูปแก่นจันทร์ ศิลปะล้านนา.....                                | ๑๒๓  |
| ๔.๘ พระแก้วมรกต (พระพุทธรูปนามณีรัตนปฏิมากร).....                        | ๑๒๕  |
| ๔.๙ พระพุทธรูปหิน.....                                                   | ๑๒๖  |
| ๔.๑๐ พระเสด็จมณี หรือพระแก้วขาว.....                                     | ๑๒๘  |
| ๔.๑๑ พระแก้วดอนเต้า.....                                                 | ๑๒๙  |
| ๔.๑๒ มาตรการส่วนพระพุทธรูปล้านนา.....                                    | ๑๓๓  |
| ๔.๑๓ พระพุทธรูปมุกเกสร วัดหมื่นล้าน.....                                 | ๑๘๕  |
| ๔.๑๔ พระพุทธรูปมุกเกสร วัดพันเตา.....                                    | ๑๘๖  |
| ๔.๑๕ พระพุทธรูปมุกดอกไม้วัดดอกคำ.....                                    | ๑๘๗  |
| ๔.๑๖ พระพุทธรูปหล่อเงินมุกดอกไม้วัดทรายมูลเมือง.....                     | ๑๙๐  |
| ๔.๑๗ พระพุทธรูปมุกดอกไม้วัดกู่เต้า.....                                  | ๑๙๑  |
| ๔.๑๘ พระพิมพ์มุก วัดผ้าขาว.....                                          | ๑๙๒  |
| ๔.๑๙ พระพุทธรูปเกสรดอกไม้วัดนันทาราม จังหวัดพะเยา.....                   | ๑๙๔  |
| ๔.๒๐ พระพุทธรูปเกสรดอกไม้วัดจองกลาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน.....               | ๑๙๖  |

สารบัญภาพ(ต่อ)

| ภาพที่ | หน้า                                                                                                                           |
|--------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ๔.๒๑   | พระพุทธรูปเกสรดอกไม้วัดม่อนสัณฐาน (ม่อนปู่ยักษ์) จังหวัดลำปาง..... ๑๕๗                                                         |
| ๔.๒๒   | พระพุทธรูปเกสรดอกไม้วัดศรีชุม จังหวัดลำปาง..... ๑๕๘                                                                            |
| ๔.๒๓   | พระพุทธรูปเกสรดอกไม้วัดพระธาตุคอกงมู จังหวัดแม่ฮ่องสอน..... ๑๕๙                                                                |
| ๔.๒๔   | พระพุทธรูปเกสรดอกไม้วัดแม่ของ จังหวัดแม่ฮ่องสอน..... ๒๐๐                                                                       |
| ๔.๒๕   | พระพุทธรูปเกสรดอกไม้วัดก้ำก้อ จังหวัดแม่ฮ่องสอน..... ๒๐๒                                                                       |
| ๔.๒๖   | พระพุทธรูปเกสรดอกไม้วัดจองคำ จังหวัดแม่ฮ่องสอน..... ๒๐๓                                                                        |
| ๔.๒๗   | พระพุทธรูปเกสรดอกไม้วัดหัวเวียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน..... ๒๐๔                                                                     |
| ๔.๒๘   | พระครูจิตตะ ฐานธมฺโม เจ้าอาวาสวัดจองกลาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน<br>ขณะกำลังสานขึ้นรูปโครงสร้างพระพุทธรูป เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖..... ๒๐๖ |
| ๔.๒๙   | พระครูจิตตะ ฐานธมฺโม เจ้าอาวาสวัดจองกลาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน<br>ขณะกำลังปั้นพระพุทธรูปด้วยเกสรดอกไม้ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖..... ๒๐๗  |
| ๔.๓๐   | กระบวนการสร้างพระเจ้าตอกสถาน วัดจองกลาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน..... ๒๑๒                                                             |
| ๔.๓๑   | พระภิกษุอุ่นแสง สถาปนาพระเจ้าตอกสถาน ชาวสิบสองปันนา..... ๒๑๓                                                                   |
| ๕.๑    | พุทธประวัติตอนพระ โพธิสัตว์จุติจากสวรรค์ชั้นดุสิต..... ๒๒๐                                                                     |
| ๕.๒    | คติความเชื่อและประเพณีการสักการบูชาพระพุทธรูปด้วยดอกไม้..... ๒๒๑                                                               |
| ๕.๓    | พระพุทธรูปมุกเกสร วัดหมื่นล้าน..... ๒๒๒                                                                                        |
| ๕.๔    | พระพุทธรูปมุกเกสร วัดพันเตา..... ๒๒๒                                                                                           |
| ๕.๕    | พระพุทธรูปเกสรดอกไม้วัดม่อนม่อนปู่ยักษ์ จังหวัดลำปาง..... ๒๒๔                                                                  |
| ๕.๖    | พระพุทธรูปเกสรดอกไม้วัดจองคำ จังหวัดแม่ฮ่องสอน..... ๒๒๔                                                                        |
| ๕.๗    | ดอกไม้สัญลักษณ์ของความศรัทธา..... ๒๒๕                                                                                          |
| ๕.๘    | พระเกสรดอกไม้ วัดสารพัฒน์นิคม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี..... ๒๒๖                                                           |

สารบัญภาพ(ต่อ)

| ภาพที่                                                | หน้า |
|-------------------------------------------------------|------|
| ๕.๕ พระสมเด็จจิตรลดา.....                             | ๒๒๘  |
| ๕.๑๐ พระพุทธรูปนารายณ์.....                           | ๒๒๙  |
| ๕.๑๑ พระสมเด็จจิตรลดาบนฐานบัวหงาย.....                | ๒๒๙  |
| ๕.๑๒ – ๕.๑๘๗ กระบวนการสร้างพระพุทธรูปเกสรดอกไม้ว..... | ๒๓๑  |

